

נפקא מינה לגיטי נשים. כדפירש בקונט' דקיימא לן צפ"ק דגיטין (דף א.) דצבל כארץ ישראל לגיטין דאין כרית לומר צפני נכתב וצפני נחתם דשכיחי מתיבתא וצקיאלין לשמה וגם עדים מצויין לקיימו והיינו מה שקורין צורסיף דמשתני שמה וצסוף צמה מדליקין (שבת דף לו: ושם) פי' עוד לשון אחר (א) ונפקא מינה לענין ואמרי' פרק עשרה יוחסין (סס) עד היכן הוא צבל ואין כותבין שם המדינה בגט אלף שם העיר: **ענה עין עבות** ש'ששה. פי' צקונט' ענף חד עץ חד עבות חד ותימה לדעילי (דף לב:) אוקיימנא ענף עץ שענפיו חופין את עניו ודרשינן נמי עץ עבות קלוע כמין קליעה וא"ת ונימא פרי עץ הדר שלשה וי"ל דמדרשא דעץ דרשינן שטעם עניו ופירו שזים:

ערבי נחל' שתיים. אפילו נותן כמה הדסים וכמה ערבות צולב אין זה צל מוסף אפילו למ"ד כרית אגד אלא"כ מוסף מין אחר כדפרישית צוקף לראוהו צית דין (כ"ה דף כח: ד"ה ומנא):

שתהא לקיחה תמה. מהאי טעמא נמי פסלינן אתרוג חסר משום דאין זה לקיחה תמה וציוס שני לא חיישין אף על גב דקפדינן אחרצעה מניין וטעמא פירשתי צריש פיקרין (דף כט: ושם כ"ה) צעיקן וצחקוונן רבה (מנחות דף כו.) מסיק דהא דמעכבי אהדי לא שנו אלא שאין לו אצל יש לו אין מעכבין ופירש צבלכות גדולות אין מעכבין דלא תימא עד דמגבה להו צבדי הדדי אלא אי מגבה כל חד ומד לחודיה צפיר דמי דקיימא לן לולב אין כרית אגד ודבר תימה הוא לומר כן דכיון דכולו מזהו אמת היאך יועילו צוה אחר זה אר"ת הגיה צפברו לא שנו דמעכבין משום תמה אלא שאין לו אצל יש לו תמה הוא אע"פ שלא צברו צאגדו כדאמרי' (לעיל דף לב.) דלא דרשי רבנן לקיחה לקיחה וכו' יהודה דריש לקיחה משמע ליה דלא הוי תמה אלא"כ אגדו: **ולדרוש** דהו בר"ע דמיקר' טפי. תימה הא לא צבירא ליה כר"ע אלא כרבי טרפון וי"ל דכל זה מן הדיוק צבא להוכיח דשמואל לטעמי' דכרבי טרפון צבירא ליה דאי מפחיד להו צמדי דלא סבר כדי שימכרו צוול היה לו להפחידם מר"ע דמיקל טפי ודחי אדרב' מפחדי טפי מרבי טרפון דתלתא קטומין שכיחי מהד דלא קטים ומעולם לא תשמע דסבר כרבי טרפון ומיהו קשה מפרק כל שעה (פסחים דף ג.) מקדירות צפסח דאמר שמואל משהי להו עד אחר הפסח ועציד צוהו צין צמניו צין שלא צמניו ואזדא שמואל לטעמיה דאמר להו שמואל להנכו דמזבנו כנדי אשוו צביניכו ואי לא דרישנא לכו כרבי שמעון כלומר דשרי חמץ לאחר הפסח כי ליתיה צענייה ומשמע צהדיא דלא מפחד צמדי דלא סבר ליה וי"ל דהתם למה לו להפחידם כדי שימכרו צוול ותהא המצוה מצויה ולא ימנעו צצביל יוקר וא"ת ואי סבר לה כר' טרפון לירדוש להו כוותיה דכי האי גוונא פריך צפרק כל שעה (שם) ומשני אתרי' דרב הוה וי"ל דהכא הניח משום הידור רוחותיו ואתא לקמייהו דרבא ואמר זיל פייסייה צמאי דאפייס ואי לא דיינינא לך כרב הוה אליבא דרבי יוסי דאמר הכל לפי מה שגדר מה שלא דן לו לפי שנפייס רבינא ומחל לו צפחות:

לגיטי נשים. דקיימא לן (גיטין דף ג.) המציא גט מחוזה לארץ כרית שיאמר צפני נכתב וצפני נחתם אי משום דאין מצויין לקיימו ואי משום דאין צקיאלין לשמה והמציא מארץ ישראל אינו כרית לפי צצקיאלין לשמה ועולוי רגלים ואמרי' התם (דף א.) צבל כארץ ישראל לגיטין לפי שהן צני תורה וצקיאלין לשמה וצני יציבה מצויין לילך וללמוד משם תורה מכל מקומות. וצורסיף סמוך לצבל ואינן צני תורה כדאמרינן (סנהדרין דף קע.) מאי צורסיף צור ששפו את מימיו ולא נשמיר צו כלום והמציא משם כרית שיאמר אצל עכשיו נחלף שם הלכך המציא מצבל כרית שיאמר ומצורסיף אין כרית: **בתנ"י** שלשה הדסים. צגמלא יליף לה: ואפילו שנים קטומין. אהדסים קאי. וצגמלא פריך מה נפשי אי קטום פסול והוא כרית שלשה לצבי כולוהו שלמים ואי קטום כשר לכשרי שלשמן קטומים ומשני חור צו ר' ישמעאל מתחלת דבריו שהיה מצריך שלשה ואמר אפי' שנים קטומין והוא הדין אי לא מייתי לכו לגמרי דהא קטומים כמאל דליתניהו דמי: ר' טרפון אומר אפי' שלשן קטומים. דלא צני הדר צהדס: **גב' כפת סמרים אחד**. משמע דכפת כתיב: ענף. חד עץ חד עבות חד: ואפילו שנים קטומים. אהדס קאי: יבול יאגריס כולן ואף האתרוג עמסה אמרת וכי נאמר וכפת תמריס דניהוי משמע וי"ו מוסף על ענין ראשון לכרפו עם פרי עץ הדר והלא לא נאמר אלא כפת משמע צפני עצמן הן ולא עם האתרוג וענף עץ מוסף עליהם וערבי נחל מוסף עליהם שנאמר צון וי"ן לפיכך נאגדין עם הלולב: **שמעבדין זה אם זה** חסר אחת מארצבתן אין השלשה מצוה: **סמה**. שלמה דדריש ולקחת מס: ור' ישמעאל. דמכשר שנים קטומים וחד מצריך שלם היכן חלקן הכתוב אי צני הדר ניצבי צכולוהו ואי לא צני הדר אפילו צחד לא נכרי: **אמר צינאה**. שם חכס: **חור צו ר' ישמעאל**. מתחלת דבריו ומכשר צחד ומיהו הדר צני: **הלכה כר' טרפון**. להקל דקטום כשר: **אשוו וצניו**. מכרו צשוה ואל תמס על דמיהם מפני שמצקשים מכס שלשה הדסין ושלמים: ואי לא משויתו: **דרשינא כר' טרפון**. דמכשר צקטומין: **כר"ע**. דלא צני אלא חד: **בתנ"י** של ערלה ושל תרומה **טמאה פסול**. צגמלא (לה) מפרש טעמא: לא יטול בגמרא [שם] מפרש טעמא: ציושלים. שהיא כשרה לאכילת מעשר שני: לא יטול דמפרש צגמלא [שם]: **ואם נטל כשר**. שהרי יש צה היתר אכילה אצל חוץ לירושלים לא דלכס כתיב) הראוי לכס: **חזוים**. כמין אצבזועות דקות: **נטלה פטמהו**. ראש אתרוג מפי רבי יעקב דוגמתו הפטמ' של רמון (עוקצין פ"ב מ"ג): הכי גרסי' **נקלף נידק וחסר כל שהוא פסול**. נידק וחסר כל שהוא חדא מילתא דאילו נידק ולא חסר שתחב צו מחט והוציאה כשר כדקמני סיפא: **ניטל עוקלו**. וצנו כמו צעוקאי תאניס (סנהדרין דף מ.) **הכוש**. צבא מארץ כוש ושחור הוא: **כרסי**. כרישים פורסי: **וצגדו**. שלא יהא גדול יותר מדאי: **גמ'**

מזא א מיי פ"ז מהלכות לולב הלכה א סמג עשירי טו"ע א"ח ס"י תרנא ספ"א: **מה ב מיי פ"ח** שם הל' ה סמג שם טו"ע א"ח ס"י תרמו ספ"א א וספ"י וס"י תרמו ספ"י צ: **מו ג מיי פ"ז** שם הל' ה סמג שם טו"ע א"ח ס"י תרנא ספ"י צ: **מו ד מיי פ"ח** מהלכות לולב הלכה א סמג עשין מז טו"ע א"ח ס"י תרמט ספ"א א: **מה ה מיי** וסמג שם טו"ע א"ח ס"י תרמט ספ"א א: **מה ו מיי** וסמג שם טו"ע א"ח ס"י תרמט ספ"א ג: **נ א ז מיי** שם הלכה צ: **נא ח מיי** (שם) וסמג שם טו"ע א"ח ס"י תרמט ספ"א ה: **נב ט מיי** פ"ז שם הלכה ז טו"ע שם ספ"י צ: **נג י מיי** שם הלכה ח טו"ע שם ספ"י חל: **נד כ ל מיי** פ"ז שם הל"ם טור ש"ע שם ספ"י כנ:

(א) מנחות מ. (ב) ו' ע"י חוס' לקמן לה: ד"ה עלתה, (א) ג"ח חסר, (ד) ו' לעיל לא: ועי' חוס' שם ד"ה הידוק (ה) ו' ע"י חוס' מ' ד"ה אלא, (ה) ו' לעיל לא: (ו) ד"ה בידו חמת, (ז) ו' ויקרא כג,

תורה אור השלם

1. ויקראתם לכם ביום הקרבן פרי עץ הדר כפת תמריס וצנף עץ עבת וערבי נחל ושמתם לפני יי אלהיכם שבעת ימים: ויקרא כג מ

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה נפקא מינה וכו' עוד לשון אחר דנפקא:

לעזי רש"י

פ"ר (פ"ר ו"ל"ש). כריש (ירק מאכל).

מוסף רש"י

לגיטי נשים. דקיימא לן צני צבל צקיאלין שצריך לכמוז גט לשמה, והמציא גט משם אין כרית לומר צפני נכתב וצפני נחתם, וצני נכתב וצפני נחתם, וצקיאלין וארין, ועשוי צני צורסיף הוא צבל, וצבל של עכשיו הוא צורסיף והן עמי הארץ כדאמרינן צבלא (סנהדרין סס.) צור שצפי, שנטלו מימיו, ואי אמר נפקא מינה לגיטי נשים לענין שניה שמו ושמה ושם עירו ועירה פסול, וצריך לכתוב שם של עכשיו (שבת לז.) שתהא לקיחה תמה. ארבעתן חלוד (שנוחות כו.) הלכה כר' טרפון. דסבר אפי' דקטום הדר הוא דמאי. לקחת משם הארץ, וחסס פירושין ספק אין מעשרין (לקטו לז.) כדי שיאחו שנים בידו. צ' אתרוגים צדו חמת, צמקום האחד יאחל הלולב כשיפסק (לעיל לא:).

רבינו הגנאל

בתנ"י ערבה כמשהו ונשנשרו מקצת עליה ושל בעל כשרה וכו'. חלוקת ר' ישמעאל ור' טרפון במשנתנו, ר' ישמעאל אומר ג' ההדסין ואפי' ב' קטומין ואחד שאינו קטום, ר' טרפון אומר אפי' שלשתן קטומין. אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כר' טרפון. ואזדא שמואל לטעמיה, דאמר להנהו דמובני אסא, אשוו צביניכו, כלומר החישו ומכרו בוול, לא תדקדקו על הקנינים הרוב, דאי לא דרישנא לכו הלכה כר' טרפון דקיימא לן כוותיה, אלא משום מצוה בעינא שלימין. ארבעה מנינים שולבו מעכבין זה את זה, שנה ולקחתם לכם, שתהא לקיחה תמה. (א) וירושלמי [חייא בריה דרב מברך על כל פעם ופעם. רב הונא לא מברך אלא פעם אחת]. רב הונא בשם ר' יוסף טעמא דר' הונא, דמאי מדבריהם, ושאר הימים מדבריהם, מה דמאי אין מברכין, אף שאר הימים אין מברכין. [בתנ"י] אתרוג הגזול כו'.

(א) דברי ירושלמי מלו שייכים להסוגיא דלקמן מ"ה ע"ב ע"ש.